

DEL II

KAPITEL I

JOHANNES DØBEREN.

"Johannes forud for Hans Fremtræden havde prædikeret omvendelses-dåb
for hele Israels folk" (Acta 13:24).

Zakarias og Elisabeth, Johannes Døberens forældre, var tro-faste og "begge retfærdige for Gud og vandrede uadødelige i alle Herrens bud og forskrifter" (Luk.1:16), ligesom de også havde begyndt deres ægteskab på rette måde med at gifte sig indenfor deres stamme (Luk.1:5, jvf. 4.Mos.36:7-9).

Men de havde ingen søn og havde nået den alder, hvor en sådan hændelse ej længere kunne forventes. Gabriels ord - "din bøn er hørt og din hustru Elisabeth skal føde dig en søn" (Luk.1:13) - antyder (ved at ordet "hørt" er placeret i aorist), at denne bøn blev bedt i forbigangne dage, men at ægtefællerne ikke havde fortsat med at bede derom, efter at det var menneskeligt umuligt på grund af deres alder at noget sådant kunne ske. Således tøvede Zakarias, da han hørte Gabriels løfte om en søn, idet han forlængst havde ophørt med at forvente et svar på sin bøn. Zakarias og Elisabeth var således blevet prøvede og fundne gennem lang tid at være af en sådan beviselig tro-fasthed, at Gud kunne benytte dem; og deres erfaring var derved på linie med Abraham og Sarahs; Isak og Rebekkas og Manoah og hans hustrus: Guds over-styrende magt griber ofte ind, der hvor det menneskelige køds svaghed ytrer sig.

Lukas som den eneste beretter om omstændighederne omkring Johannes' fødsel, fordi det var hans formål at berette om de ting, som "ere fuldbyrdede" fra begyndelsen og nøje gennemgå "alt forfra" (Luk.1:1-4), hvorfor løftet om Johannes' undfangelse markerer begyndelsen af de begivenheder, som førte til Herrens komme. Vi ser tydeligt, hvorledes begivenhederne omkring Johannes leder op til begivenhederne omkring Herren: rækkefølgen af disse er identiske:

Gabriel bringer først sit budskab (1:5-12, 1:26-30).

Han befaler, at børnene skal kaldes henholdsvis Johannes og Jesus (1:13, 1:31).

Han sagde, de ville være store (1:14-17, 1:32-33):

og svarede på, hvorledes dette skulle ske (1:18-23, 1:34-38).

Der var ventetiden (1:24-25, 1:39-56).

Børnenes fødsel og glæden og prisningen forbunden dermed (1:57-58, 2:1-20).

De blev omskåret og navngivet (1:59-63), 2:21-24).

HelligÅnden foranledigede, at en profeti udtaltes vedrørende dem begge (1:64-79, 2:25-39)

Og om begge børnene siges "barnet voksede" (1:80, 2:40).

Således gik Johannes forud for Herren både faktisk i naturlig henseende ligesom også senere tjenesteligt. Begge børn var store, men den anden var den største. Johannes Døberes storhed var udefra ikklædt gennem den kraft han modtog fra oven: "Han skal være stor for Herren", for han "skal fyldes med den HelligÅnd alt fra moders liv" (Luk.1:15). Herrens storhed, derimod, beroede i Ham Selv: "Han skal være stor og kaldes Den Højestes Søn" (1:32), ligesom undfangelsen skete overnaturligt ved at

"Den HelligÅnd skal komme
over dig og Den Højestes kraft skal overskygge dig; derfor skal også Det Hellige,
Som fødes, kaldes Guds Søn" (1:35).

Dette var svaret på Marias spørgsmål "hvorledes" det skulle gå til med hensyn til at hun skulle føde en søn, "efterdi jeg ikke ved af nogen mand". Vi lades ikke i tvivl om, at jomfruen undfangede uden nogen mands mellemkomst. Løftet til Eva så endelig sin opfyldelse: *Kvindens sæd*, Der skulle knuse Slangens hoved; Frelseren skulle komme, idet Gud Selv blev kød, *men uden synd*, idet mandens sæd, igennem hvilken Adams synd stadig bragtes videre til alle mennesker, netop i dette ene, enkeltstående nødvendige tilfælde og ved Guds direkte indvirken, *ikke* var medvirkende til Herrens undfangelse. Med andre ord: tror vi ikke bogstaveligt på jomfrufødselen, da er vor tro på Kristus ganske forfængelig, for da var Han *ikke syndfri* og vi kan da ikke have tillid til, at Han som offer på vore vegne bar vor synd på korset.

Johannes Døberens udseende og livsform var bemærkelsesværdig. Hans fremtræden fik utvivlsomt hele Israel i umiddelbar spænding og forventning, for enhver, der kendte blot lidt til Skrifterne ville straks forbinde ham med de profetier, som alle knyttede til deres Messias' komme: nemlig Elias' komme (mal.4:5) og røsten af een, der råber i ørkenen (Es.40:3). I fire hundrede år havde Israel ikke hørt en profet fra Herren; ikke blot Johannes' budskab, men også hans udseende måtte overfor den troende israelit skabe store forventninger. Johannes klædte sig på samme måde som Elias: "en mand i en lådden kappe med et læderbælte om lænderne" (2.Kong.1:8), idet Johannes "havde sit klædebon af kamelhår og et læderbælte om sin lænd" (Matth.3:4). Herren kommenterede Johannes' påklædning, da Han spurgte folket, om de troede han var en profet (Matth.11:7-9); tydeligvis havde den lådde kappe været profeternes karakteristiske klædning, for Zakarias omtaler dem, som anstillede sig som profeter klædt "i lådden kappe for at føre folk bag lyset" (Zak.13:4). Ligeledes råbte Johannes i ørkenen ved Jordan-floden: et sted, der påkaldte sig Israels store opmærksomhed, for der kom de først ind i landet. De, som ønskede at høre Johannes, måtte forlade Jerusalem og Judæa og gå ud i ørkenen; og de, som døbt af Johannes, kom ind i landet igen gennem Jordanflodens vand på en måde, der bemærkelsesværdigt var lig nationens første kommen ind i landet under Josva.

"Johannes.....prædikede.....til hele Israels folk" (Acta 13:24) og hans tjeneste var således til Israel som folk, ligesom hans tjenestes begyndelse markerer en ny æra i Guds handlen med Sit udvalgte folk, idet Herren sagde:

"Loven og profeterne vare indtil Johannes; fra den tid forkyndes evangeliet om Guds Kongedømme" (Luk.16:16).

Men inden vi ser på Johannes Døberens tjeneste, må vi, for at appreciere den tid, som Johannes blev placeret i, se lidt på de tidligere faser af Guds handlen med Sit folk.

Guds løfter til Abraham¹⁾ og David om et jordisk kongedømme var bekræftet med en ubetinget ed, hvorfor det sandelig vil ske. Men Gud har også handlet *betinget* med Israel, d.v.s. visse løfter til fædrene blev givet dem på visse *betingelser*²⁾. Israels skiftende historie gennem tiden er et resultat af denne *betingede* handlen med folket. Israel har vist sig som et stivnakket folk, hvilket eksempelvis fremgår dels af deres adspredelse tidligere og idag; dels er vi tilbøjelig til at overse, hvad Gud *ville* have gjort for folket, om de havde vandret i Hans veje og opfyldt Hans vilje. Dette er temaet i Psalme 81:

"Gid Mit folk ville høre Mig; gid Israel ville vandre på Mine veje. DA ville Jeg om et lidet ydmyge deres fjender og vende Min hånd mod deres modstandere" (14-15).

"Men Mit folk hørte ikke Min røst og Israel ville ikke tjene Mig. DA lod Jeg dem fare i deres hjertes stivhed; de vandrede efter deres egne råd" (12-13).

Lad os iøvrigt i denne forbindelse holde os klart for øje, at ikke blot er Israel Guds udvalgte folk, men Israel er også et type-folk, d.v.s. Gud har sat dem også som type for Hans handlen med de frelst, hvorfor vi - der også er Hans - kan finde megen lære i Herrens betingede handlen med Israel. Men lad os kort se lidt på denne handlen, som ledte op til og skabte Johannes' tids særlige karakteristika.

Salomons dedikation af Templet var utvivlsomt højdepunktet i Israels velmagtsdage og denne tids store glæde var uovertruffen (2.Krøn.30:26). Gud havde udløst Israel fra Ægypten under Moses, bragt dem ind i det forjættede land under Josva, havde etableret dem i landet under Davids trone og endelig foranlediget Templet bygget og indviet under Salomon, under hvem også landet nåede sin største rigdom og udstrækning. Dette højdepunkt i Israels velmagt og velstand efterfulgtes hurtigt af frafald og medfølgende nedgang og dette fortsatte og forstærkedes - med undtagelse af nogle få reformationsperioder - lige ned til nytestamentelig tid. Under Salomons søn, Rehoboam, forlod de ti stammer Davids trone og deres efterfølgende vantro og frafald var hurtig, med det resultat, at de snart vandrede i fangenskab. De to loyale stammer Judah og Benjamin, blev givet adskillige Gudfrygtige konger, som genoplivede Herrens sande tjeneste, hvorfor vantroen delvist holdtes nede for en tid. Ikke desto mindre vandt frafald fra Herren gradvis mere og mere indpas, hvorfor også de blev givet i fangenskab til sidst.

1) Læs 1.Mos.17 og 1.Mos.22:16, etc.

2) Læs 2.Mos.19:5-8: "HVIS.....etc.". Cfr.24:3-8.

Ved Tempel-indvielsen bad Salomon for Israels efterfølgende generationer og under Guds forudviden foranledigedes Salomon ("drevet af den HelligÅnd") til at udtale en betingelse - baseret på det fremsagt af Moses i Hans "sang" (i 5.Mos.30:profetisk udtalelse vedrørende hele Israels fremtid) - i tilfælde af frafald og vantro på Israels side:

"Når Dit folk Israel tvinges til at fly for en fjende, *fordi* de synder imod Dig, og de så OMVENDER sig til Dig og bekender Dit Navn og opsender bønner og begæring til Dig i dette hus; *så* høre Du det i Himmelen og *tilgive* Dit folk Israels synd og føre dem tilbage til det land, Du gav deres fædre" (1.Kong.8:33-34).

Den betingelse' at Israele skulle "omvende" sig til Gud, således at de måtte modtage tilgivelse af deres synder og blive genindsat i deres fædres land, var herefter en forudsætning for alle Herrens velsignelses-handlinger overfor dem; og undladelse af at respondere overfor denne Herrens nødvendige forudsætning efterfulgtes konsekvent af katastrofe for Israel.

Omkring tidspunktet for at begge Israels huse ledtes i fangenskab, blev begge huse givet dette kald til "at omvende sig". I det sjette år af Hezekiahs regentskab - den daværende Gudfrygtige konge for de to stammer - førtes de ti stammer under deres sidste konge, Hoshea, i fangenskab "til straf for at de ikke havde adlydt Herren deres Guds røst, men overtrådt Hans pagt, alt hvad Herrens tjener Moses havde påbudt; de hørte ikke derpå og gjorde ikke derefter" (2.Kong.18:9-12).

I den tidligere del af sin regering skrev Hezekiah breve til de ti stammer med en invitation til at komme ind i hans kongedømme og dele med ham og de to stammer fejringen af påsken for Herren i Jerusalem. Således kan vi se, at lige omkring tiden for de ti stammers bortførelse i fangenskab, modtog de følgende formaning:

"Så gik ilbudene ud i hele Israel og Juda med breve....."Israelitter! VEND OM til Herren, Abrahams, Isaks og Israels Gud, at Han må vende Sig til den levning af eder, der er undsluppet assyrerkongernes hånd.....Vær ikketroløse.....Vær ikke halsstarrige.....Thi når I OMVENDER eder til Herren, skal eders brødre og sønner finde barmhjertighed hos dem, der førte dem bort, og vende tilbage til dette land. Thi Herren eders Gud er nådig og barmhjertig, og vil ikke vende Sit åsyn fra eder, når I OMVENDER eder til Ham".....Og ilbudene gik.....men man lo dem ud og hånede.....Dog var der nogle.....der ydmygede sig og kom til Jerusalem." (2.Krøn.30:6-11).

De to stammer blev ikke ført i fangenskab før på Nebuchadnezzars, Babylons konges tid; men i det første år af hans regering modtog også de, ligesom de ti, et kald til "at omvende sig":

"Det ord kom til Jeremias om alt Judas folk.....i kong Nebuchadnezzar af Babylons første år;Herren sendte.....alle Sine tjenere og profeter til eder.....Han sagde:"OMVEND eder.....at I fra evighed til evighed må bo i det land, Jeg gav eder og eders fædre".....Nej, I hørte Mig ikke, lyder det fra Herren.....Derfor.....fordi I ikke ville høre Mine ord, vil Jeg sende bud.....Nebuchadnezzar.....komme over dette land og dets indbyggere" (Jer.25:1-9).

Den sidste af de to stammers konge var Zedekiah og det udsiges om ham, at han "var Halstarrig og forhædede sit hjerte, så han ikke OMVENDTE sig til Herren, Israels Gud" (2.Krøn.36:13). Således førtes alle Israels tolv stammer i fangenskab og blev undergivet hedningernes magt, ligesom hele landet, der var lovet Abraham - fra Ægyptens flod til floden Eufrates" - blev en del af Nebuchadnezzars rige (2.Kong.24:7, jvf. 1.Mos.15:18). Fra dette tidspunkt og fremefter har Israel været uden sin arv og adspredt. En dag - som iøvrigt nok ikke er fjern - samles Israel igen af Herren og indtræder i sin arv, hvilket allerede fremgår af den vision, som Nebuchadnezzar modtog i sit andet regeringsår: statuen med hovedet af guld, bryst og arme af sølv, bug og lænder af kobber, benene af jern og fødderne halvt af jern og halvt af ler - hvor meningen, som det var givet Daniel at forklare, var at successive kongedømmer skulle efterfølge Babylon, men at alle disse til sidst skal vige for et kongedømme oprettet af Himmels Gud:

"Men i hine kongers dage vil Himmels Gud oprette et rige, som aldrig i evighed skal forgå, og herredømmet skal ikke gå over til noget andet folk; det skal knuse og tilintetgøre alle hine riger, men selv stå i al evighed" (Dan.2:44).

Hedningernes herredømme over det forjættede land (hvoraf staten Israel idag iøvrigt kun besidder en del, jvf.løfterne til fædrene om landets udstrækning) skulle fortsætte, indtil stenen reves løs, dog ikke ved menneskehænder (Dan.2:34), d.v.s. indtil Kongedømmet etableres, ikke ved mennesker, men af Himmels

Gud. Vi bør bemærke, at der ikke er tale om at Himmelens Kongedømme langsomt udstrækker sig gennem evangelisering, men det oprettes pludseligt og voldsomt ved Herrens genkomst:

".....sten reves løs, dog ikke ved menneskehænder, og ramte billedstøttens jern-og lerbædder og knuste dem; og på en gang knustes jern, ler, kobber, sølv og guld og blev som avner fra sommerens tærskelpladser, og vinden bar det sporløst bort; men stenen blev til et stort bjerg, der fyldte hele jorden"(Dan.2:34-35, jvf.44-45).

Israel fortsætter således uden at besidde sin arv, indtil Himmelens Gud Selv tiltager Sig landet og herredømmet. I Nehemiahs og Ezras dage var der en "Rest", der vendte tilbage fra fangenskab for at opbygge Jerusalems mure og Templet som forberedelse til Herrens komme; vi bemærker Nehemiahs bøn:

"Ak, Herre, Himmelens Gud.....Som tager vare på Pagten og miskundheden mod dem, som elsker Dig og holder Dine bud. Lad dog Dit øre være lydhørt.....så Du hører Din tjeners bøn.....for Dine tjenere Israelitterne, idet jeg bekender deres synder, som vi har begået imod Dig.

Kom det ord ihu, som Du pålagde Din tjener Moses:

DERSOM I er troløse, vil Jeg adsplitte eder blandt folkene;

MEN HVIS I OMVENDER eder til Mig og holder Mine bud og handler efter dem, så vil Jeg, om end eders fordrevne er ved Himmelens ende, dog samle dem derfra og bringe dem til det sted, Jeg udvalgte til bolig for Mit navn"(Neh.1:5-9).

Profeterne efterfølgende Israels kongedømmes omstyrtelse talte ofte om dets genoprettelse og om genbosættelsen af det adspredte Israel. Ligesom Israels adspredelse var konsekvensen af, at de ikke havde "omvendt" sig til Gud efter at være faldet fra Ham, således ville Israels samling medfølge en tilbagevenden til Ham. Indtil Israel "vender om" igen til deres Gud (hvilket vi nu ved finder sted ved Herrens genkomst) vil de ikke blive fuldstændigt genoprettet i deres land og kongedømme.

"Jeg styrker Judahs hus og frelser Josephs hus. Jeg ynkes og fører dem hjem, som havde Jeg aldrig forstødt dem; thi Jeg er Herren deres Gud og bønholder dem.....Jeg.....samler dem; thi Jeg....udløser dem.....Blandt folkeslag strøede Jeg dem ud, men de KOMMER MIG I HU i det fjerne og opfostrer børn til hjemfærd....."(Zak.10:6-9).

".....Jeg går til Mit sted igen, indtil de bøder for skylden og søger frem for Mit åsyn, søger Mig i deres trængsel. "Kom, vi VIL TILBAGE (vende om) til Herren! Han sønderrev, Han vil og læge.....Så lad os da kende, jage efter efter at kende Herren"....."(Hos.6:1-3).

"Israel! VEND OM til Herren din Gud; thi du faldt ved din brøde. Tag angersord med og VEND jer atter til Herren; sig til Ham: "Tilgiv al vor brøde, vær nådig!".....Jeg læger deres frafald, elsker dem frivilligt, Min vrede har vendt sig fra dem.....Atter skal de bo i Min skygge..." (Hos.14:1-8).

Dette var således det Israel, som Johannes Døberen kom til: en nation, som Gud havde lovet en trone og et kongedømme, men også et folk, som ikke havde opfyldt Guds betingelser og fulgt Hans vej og derfor var reduceret til at være under hedningers herredømme. Johannes kom til Israel for at "bane Herrens vej", et udtryk, der refererer til datidens skik, om at forud for besøg af en distingveret person, sendtes en mand for at fjerne eventuelle hindringer på vejen, personen kom ad. Engelen Gabriels ord til Zakarias gør det klart, at den vej, der skulle banes og forberedes for Herren, var "Herren et velskikket folk", idet Johannes' opgave var at

"vende fædres hjerter til børn og genstridige til retfærdiges sind".

Måden, hvorpå dette skulle ske, er også udtalt: "Mange af Israels børn skal han OMVENDE til Herren deres Gud"(Luk.1:16,17). "Omvende"(epistrephō) er det samme ord, som vi har fremhævet i de ovenstående citerede passager, benyttet i LXX vedrørende Israels omvendelse.

Johannes prædikede "OMVENDER eder, thi Himmelens kongedømme er kommet nær"(Matth. 3:2). Mange bekendte deres synder og - bemærker vi - opnåede således gennem denne omvendelses-dåb syndernes forladelse (Matth.3:6, jvf.Luk.3:3). Store dele af Israel var ikke i tvivl om, at noget stort og vidunderligt var i sin vorden:

"Men da folket var i *forventning* og alle tænkte i deres hjerter om Johannes, om han ikke skulle være Kristus, da svarede Johannes....."DEN KOMMER, Som er stærkere end jeg".(Luk.3:15,16)

Israel ville vide, at deres Konges Komme betød genoprettelse og fred, og at Esajas' ord ville blive opfyldt:

"Thi et barn er født os, en søn er os givet, på Hans skulder skal herredømmet hvile.....Stort bliver herredømmet, endeløs freden over Davids trone og over Hans rige, at det må grundes og fæstnes ved ret og retfærd fra nu og til evig tid"(Es.9:6,7).

Den Ene, Hvis vej Johannes var kommet at forberede, var arving til Davids trone og Davids kongedømme, og Han ville etablere dette med ret og retfærd. Israels Konges Komme introducerede således udråbelsen af "de gode nyheder"(evangeliet) vedrørende dette kongedømme og foranledigede givetvis mange til at ihukomme sådanne passager fra Skriften som f.eks. "Himmelens Gud (og jvf.titlen) vil oprette et kongedømme, som aldrig i evighed skal forgå"(Dan.2:44). Ligeledes viser profeterne tydeligt, at dette håb først og fremmest var et jødisk håb, for Jerusalem bliver Kongens stad og Israel Hans regerende nation.

I Malakias' dage "talte de, som frygter Herren, med hverandre. Og Herren lyttede og hørte efter"(Mal.3:16). Ligeledes, da Johannes kom, var der nogle få, der samlede sig om Gudsting og talte derom. Maria og Elisabeth, Anna og Simeon er nogle få, der er nævnt. Gabriel sagde vedrørende Johannes, at "man-ge skulle glædes over hans fødsel"(Luk.1:14) og sandelig glædede disse troende sig, for deres forventning var stor, når de indså, hvad disse begivenheder lagde op til.

".....Alt, hvad der er i dit hus.....skal bringes til Babylon;.....Trøst, ja trøst Mit folk, så siger eders Gud. Tal Jerusalem kærligt til og råb kun til det, at nu er dets strid til ende.....

I ørkenen råber en røst:"Ban Herrens vej, jævnt i det døde land en højvej for vor Gud"
(Es.39:6 - 40:3).

Johannes kom for at opfylde Esajas' ord:"I ørkenen råber en røst", jvf. Luk.3:4 og at konteksten af denne profeti forbinder denne røst med trøsten til Guds folk. Simeon "forventede Israels trøst"(Luk.3:25) og profetinden Anna talte om barnet Jesus "til alle, som forventede Jerusalems forløsning"(Luk.3:38).

Trøsten af Israel er forbunden med Israels genoprettelse, for indtil da vil Israel ikke kende nogen varig glæde (Es.51:1-11, 66:10-13; jvf. Jer.31:10-14). Ligeledes er "Jerusalems forløsning" forbunden med denne genoprettelse, for ikke blot vil Israel som folk blive frelst, men deres by og land vil også blive udfriet og frelst fra dem, som besad det (Es.62, 1:27). På samme måde træder Zakarias' forventning klart frem i hans prisning og profeti, hvor han - drevet af hellig ånd - udtaler sin forventning om, at udfrielsen skal komme og Israels frelse fra undertrykkerne er nær:

"Lovet være Herren, Israels Gud, thi Han har besøgt og forløst Sit folk.....En frelse fra vore fjender og alle deres hånd, som hade os.....at vi, friede fra vores fjenders hånd, skulle tjene Ham uden frygt.....alle vore dage" (Luk.2:68-79).

Dette var således det håb, som Israel opfyldtes af, da Johannes Døberen stod frem og det var dette håb og forventning, der var tilstede også under Herrens og De Tolvs tjeneste og i tiden efter Herrens opstandelse og opfarelse til Himmelen. Herren og De Tolv brugte også udtrykket "Himmelens Kongedømme" og det var for dette, Herren lærte dem at bede "Komme Dit rige, ske Din vilje som i Himlene således også på jorden" (Matth.6:10). Som udtrykt i Nebuchadnezzars drømmesyn, ville det Kongedømme "komme", ikke fra eller ved mennesker, men "fra Himmelen" og stedet det ville komme til var "hele jorden". Når dette sker, og ikke før, vil denne bøn få sin fuldstændige opfyldelse:"ske Din vilje, som i Himlene således også på jorden" (jvf.Ps.103:19). Sammenlign iøvrigt også Johs.18:36-37: "Mit rige er ikke af (oprindelsens genitiv) denne verden.....Mit rige er ikke deraf.....Jeg er en Konge. Jeg er dertil født og dertil kommen *til* verden".

"Himmelens kongedømme" (således som vi mere ordret oversætter Himmerigs rige) er et udtryk der kun er at finde hos Matthæus; det er altid i pluralis "Himlenes kongedømme" og betegner en mere speciel og begrænset del af "Guds store Kongedømme". Oprettelsen af "Himmelens kongedømme" vil opfylde løftet fra 5.Mos.11:21:"Himmelens dage ere over jorden"; hvad Nebuchadnezzar måtte lære dengang at erkende, vil være et velsignet faktum:"Den Højeste er Herre over menneskenes rige" og "Himmelen har magten"(Dan.4:25,26). "Himmelens kongedømme" oprettes, som det fremgår af utallige vidnesbyrd fra profeterne og GT iøvrigt, med Israels Messias som Konge, regerende i Jerusalem gennem og ved Sit udvalgte folk som præster og konger, hvorigennem hele verden og alle folkeslag underlægges og velsignes gennem Israels og Herrens regentskab.

Efter den foreløbige afvisning af Jesus Kristus som jødernes konge, begyndte Herren at forklare

disciplene (der ikke forstod og ikke havde forventet denne afvisning), hvilket forløb "Himmelens kongedømme" ville få, nu efter at Kongedømmets oprettelse *tilsyneladende* var slået fejl: Herren erklærede disciplene i form af lignelser (som vi vender tilbage til) "Himmelens kongedømmes *hemmeligheder*" (Matth.13:11)

Udtrykket "Guds kongedømme" er benyttet i alle evangelierne og indbefatter "Himmelens kongedømme", som det større indeholder det mindre. "Guds kongedømme" indbefatter alt undergivet Guds suverænitæt, medens "Himmelens kongedømme" tydeligvis betegner i særdeleshed den del deraf, der er af eller fra Himmelen, eller særligt forbunden dermed. Selvom parallelle passager viser, at "Himmelens kongedømme" også kaldes "Guds kongedømme", følger ikke nødvendigvis heraf, at begge besidder den samme udstrækning. Udgangspunktet er, at Gud mener *nøjagtigt*, hvad Han siger, hvorfor det bør os at "prøve de ting, der er *forskellige*" (Fil.1:10: *dokimazein.....ta diapheronta*; oversat med "værd sætte de forskellige ting" og "skønne, hvad der er det væsentlige"), idet vi noterer konteksten i forbindelse med denne passage; ligeledes søger vi "retteligen at dele Sandhedens ord" (2.Tim.2:15), hvorfor vi anmoder om læserens tålmodighed overfor en del af de nødvendige rettelser af vore danske oversættelser. Vi vender tilbage til disse to tekst-steder.

I fortsættelse af beskrivelsen af Israels håb og forventninger omkring Johannes Døberens fremkomst, er det således forståeligt, at hverken Johannes eller Herren og De Tolv forklarede, hvad de mente med at "Himmelens kongedømme er kommet nær"; ligeledes er det heller ikke angivet, at nogen spurgte om, hvad det skulle betyde. Herren prædikede om Kongedømmet, sammenlignede det med visse ting og lærte, hvorledes man kunne komme ind i dette Kongedømme og hvilke belønninger, man kunne opnå i forbindelse hermed. Men Han gav ingen definition af Kongedømmet og blev heller ikke bedt derom. Tydeligvis, som vi har set, var dette Kongedømme velkendt og almindeligt forventet blandt mange i Israel, hvorfor Israel "kun" behøvede at blive forklaret, hvilken indflydelse og betydning de øjeblikkelige begivenheder havde for deres håb og forventning. Det Gamle Testamente fremstiller klart og umiskendeligt løftet om Kongedømmet til Israel og det Nye Testamente beretter, hvorledes Kongedømmet prædikedes til dem. Ligesom andre Gammel Testamentelige emner - som f.eks. den Nye Pagt (Jer.31, navnlig v.31-34, hvilket læseren indstændigt opfordres til at læse) - nødvendiggør deres omtale og tilsynekomst i det Nye Testamente hverken speciel introduktion eller forklaring.

Johannes Døberen stod således på tærskelen til en periode, hvor Gud foranledigede at dette håb om Kongedømmet blev proklameret til Israel. Herrens ord i denne forbindelse er det nødvendigt at se nærmere på, fordi den danske oversættelse er utilfredsstillende:

	<u>Matth.11:12</u>	<u>Luk.16:16</u>
(1907)	"Men fra Johannes Døberens dage indtil nu <i>tages</i> Himmerigs Rige <i>med vold</i> (<i>biazetai</i>) <i>og volds mænd</i> (<i>biastai</i>) rive det til sig".	"Loven og profeterne vare indtil Johannes; fra den tid forkyndes evangeliet om Guds Rige og enhver <i>trænger derind med vold</i> (<i>biazetai</i>)".
(1948)	"Og fra Johannes Døberens dage indtil nu <i>tages</i> Himmeriget <i>med storm</i> , og <i>de, der stormer</i> det, river det til sig".	"Loven og profeterne havde deres tid, til Johannes kom; fra den tid forkyndes evangeliet om Guds Rige og alle og enhver <i>søger at storme ind i det</i> ".

For det første noterer vi, at *biazetai* oversættes som passiv (*tages*) i Matth.11:12, men som aktiv (*trænger, søger*) i Luk.16:16. Verbets græske form kan ligesåvel oversættes aktivt som passivt: kun sammenhængen og meningen kan afgøre formen for os på dansk; det er imidlertid sløstagtigt at oversætte to parallelle passagers anvendelse af samme verbum og form forskelligt; man kan endda få mistanke om, at oversætterne måske ikke har forstået meningen i Herrens ord.

For det andet er "vold" og "voldsmænd" meget dårlig til at udtrykke meningen bag *biazomai*, hvorfor 1948 retteligen, men meget frit, ændrer til "stormer" og "med storm", hvilket dog stadig ikke tydeliggør meningen. Vi får god mening og en ordret oversættelse ved dels at oversætte Matth.11:12 også aktivt - så de to passager er ens - og benytte *biazomai* i dets egentlige mening: "at bruge magt, påtvinge med magt eller kraft, at benytte fasthed" (idet vi bemærker, at *bibaioi* i Heb.9:17 oversættes med "urokkeligt" (1907) og "gyldigt" (1948) vedrørende et testamente/pagt; grundbetydningen af ordet er "fast, sikker").

"Men fra Johannes Døberens dage indtil nu påtvinger Himmelens kongedømme sig med magt (kraft) og magtfulde (kraftfulde) river det til sig". (Matth.11:12).

"Loven og profeterne vare indtil Johannes; fra den tid forkyndes (er forkyndt: samme konstruktion og mulig form som *biazetai*) evangeliet om Guds Rige og enhver tiltvinger sig det med magt (kraft)" (Luk.16:16).

Johannes Døberen introducerede således en tid, hvor Himmelens kongedømme påtvang sig opmærksomhed på en kraftig og magtfuld måde: nemlig magtfulde ord, Herrens, De Tolvs og De Halvfjerds-sindstyes prædiken og tegn og underfulde gerninger, samt Acta-periodens kraftige HelligÅnds-mirakler og tegn. Evangeliet proklameredes på en måde, der tiltvang sig opmærksomhed - og "magtfulde kunne tiltvinge" sig adgang, om de realiserede, at nu var muligheden og omstændighederne tilstede for at komme ind i, lægge hænderne på, gribe fast i Kongedømmet ; eller, for at bruge et udtryk anvendt andetsteds: de kunne stræbe efter at komme ind i Himmelens kongedømme.

Johannes, som den første herold for denne proklamation, gav løfte om ting, der skulle følge efter, først og fremmest Herrens komme, og at Herren skulle døbe dem med hellig ånd. Således viser Acta (Apostlenes Gerninger) tilbage og refererer til Johannes som den første herold af den proklamation til Israel, hvor vidnesbyrdet i Acta-perioden er en *fortsættelse* (jvf. den *nødvendige* betingelse for udvælgelsen af en apostel til at tage Judas' plads: Acta 1:21-22; jvf. også 10:37 og 13:24). Det er overordentlig væsentlig, at vi gør os klart, at Acta er en *fortsættelse* eller bind II i begivenhederne vedrørende evangeliet om Kongedømmet og Israel (men selvfølgelig ikke kun dette), jvf. Acta 1:1:

"Den FØRSTE bog skrev jeg (Lukas).....

..om alt det, som Jesus BEGYNDTE både at gøre og lære indtil den dag, da Han blev optagen.."

Ligeledes er hellig-ånds dåben, der blev givet dengang som tilføjelse til proklamationen, gentagne gange bekræftet at være en opfyldelse af Johannes' løfte (Acta 1:5, 11:16, 18:24-28, 19:3-7). Acta er beretningen om forløbet af denne proklamation til Israel, og i de taler og prædikener, der er gengivne, er der ofte henvisninger til Johannes. Derimod omtaler epistlene aldrig - direkte - Johannes, fordi deres formål ikke så meget er at nedfælde det vidnesbyrd, der var til Israel som nation, men snarere at opbygge dem blandt Israel og hedningerne, der troede på Herren Jesus Kristus til frelse.

Til løftet om de ting, der snart skulle følge efter, føjede Johannes advarsler: for proklamationen om, at Kongedømmet er nær, medfører altid advarsler om forestående DOM. Forud for etableringen af Kongedømmet vil der ske en fjernelse af alt, der er i modstrid og uoverensstemmelse:

"Sanker først ugræsset

sammen og binder det i knipper for at brænde det, men samler hveden i Min lade"(Matth.13:30

Kongedømmets nærhed betød - nærheden af den dom, der er forbundet hermed. Johannes' doms-advarsler var først og fremmest rettede mod de respekterede Farisæere og Sadukkæere - folkets religiøse og intellektuelle ledere (sic!) - fordi denne klasse ikke blot selv afviste Guds ord, mishandlede det og "fortolkede" det (forkert! - viste det sig dengang), men navnlig også hindrede andre, som forventede og så hen til dem efter støtte og ledelse.

Prædiken vedrørende Kongedømmet til Israel var betinget. Hverken Johannes eller Herren og De Tolv sagde, at Himmelens kongedømme *var* kommet, heller ikke, at det ville komme på dette tidspunkt, men de proklamerede, at Kongedømmet "var kommet nær". Det var kommet nær, som en mulighed, således at det kunne have været modtaget af Israel på visse betingelser: først og fremmest nationens omvendelse til Herren.

Det er en af de væsentligste nøgler til forståelse af mange af navnlig NT's vanskeligste steder, at vi forstår, at Himmelens kongedømme potentielt var tilstede, d.v.s. Himmelens kongedømmes komme var en betinget mulighed, sålænge muligheden forelå for, at Israel omvendte sig og modtog evangeliet herom. Gud holdt denne mulighed åben i lang tid, menneskeligt talt, for Han forud-vidste, at Israel ikke ville modtage det daværende Guddommelige tilbud, hvilket vi kommer til at beskæftige os adskilligt med. For øjeblikket skal vi klart forstå, at HVIS ISRAEL HAVDE OMVENDT SIG, DA VAR KONGEDØMMET BLEVET OPRETTET. En af Himmelens kongedømmes "hemmeligheder" (som Kristus indviede disciplene i gennem Sine lignelser) var, at oprettelsen ikke ville ske på daværende tidspunkt, men først senere.

Gabriel sagde om Johannes: "Mange af Israels børn skal han omvende til Herren deres Gud" (Luk.1:16). Dette var en del af Johannes' forberedende arbejde og dette gjorde han, da han opfordrede Israel til at angre og bekende deres synder, for "omvendelse" er forbunden med "anger" ("Thi nu jeg er omvendt, angrer jeg"; Jer.31:19). Denne hovedtanke - at "om-vende" - fortsatte med at være underlagt alle Guds handlinger med Israel igennem hele denne periode, hvor Israels håb var tilstede: som begivenhederne i denne tid viser, forblev "omvendelse" betingelsen for modtagelsen af deres håb, helt frem til slutningen af Acta-perioden. Det er selvfølgelig i denne verden altid "det rette tidspunkt" at angre, men det var ikke det, der lå bag Johannes' kald til anger: han kom med sit råb, fordi dette specielle tidspunkt netop burde foranledige anger og omvendelse:

"Omvend eder, THI Himmelens kongedømme er kommet nær".

Tiden kaldte for omvendelse på grund af Kongedømmets nærhed.

Situationen vedrørende denne proklamation lignede det, der skete i Daniels liv. Daniel skriver, at han gennem læsning af Jeremias' profeti forstod, at Gud havde lovet Israel, at efter at Jerusalem havde været lagt øde i 70 år, da ville Han "se til eder.....føre eder tilbage"(Dan.9:2; jvf. Jer.29:10). Idet Daniel realiserede, at disse år næsten var gået, så vidste han også fra Skrifterne, at Salomons bøn (og jævnfør også Moses' "sang") bestemte, at for at Israel skulle blive ført tilbage, så var det nødvendigt, at de

"OMVENDER

sig til Dig.....og råber til Dig i sejrherrenes land og siger: vi har syndet.....når de OMVENDER sig til Dig af hele deres hjerte" (1.Kong.8:47-48).

Derfor satte Daniel sig for at bekende sine egne og nationens synder (Dan.9:3-20). Daniels bøn var således forberedelse til opfyldelse af Guds løfte, da en Rest vendte tilbage til Jerusalem under Nehemiah (og denne tilbagevenden af en Rest til Jerusalem var en type på den senere og større tilbagevenden ved Herrens komme).

Ligeledes skulle evangeliet om Kongedømmet forberede Israel på, at "Tiden er fuldkommen"(Mark.1:14), d.v.s. tiden var kommen til sin fylde: det fastsatte tidspunkt for Messias' komme(Dan.9:25-26). Guds kongedømme var kommet nær. I overensstemmelse med den velkendte og dengang accepterede brug af dette udtryk, så var Israels Besøgelses-tid kommet nær med trøst og genoprettelse:

"OMVENDER eder og TROR på

det glade budskab" (evangelium: "glad budskab", "gode nyheder").

Dette var den indstilling af hjertet, som var en betingelse for at Israel kunne tillades at modtage denne velsignelse.

Hvad var da Israels reaktion, da det blev stillet overfor Johannes' kald til omvendelse? Vigtigheden af Israels attitude var, skulle vi gerne have gjort klart, umådelig stor; Johannes var blevet sendt med det udtrykkelige formål at bibringe nationen en rigtig hjertets indstilling, at vende dem om til Herren og foranledige Israel til af hjertet at bekende deres synder og angre. Israels svar på Johannes' kald indicerede således, hvorvidt nationen tilsvarede det formål, for hvilket Johannes var sendt. Ligeledes var konsekvenserne af Israels attitude til Johannes' tjeneste af umådelig betydning for dem: det betød, at når Herren kom, da ville Han enten finde Israel forberedt eller udforberedt.

"Og hele folket, som hørte ham, endog tolderne, gav Gud ret, idet de bleve døbt med Johannes' dåb. Men Farisæerne og de Lovkyndige have foragtet Guds råd med dem selv, idet de ikke bleve døbt af ham"(Luk.7:29-30).

Den større del af folket reagerede favorabelt og der var en generel, men ikke fuldstændig enig respons til Johannes' tjeneste; en meget inflydelsesrig del af befolkningen forblev ubevægede, hvilket vi får et alvorligt indblik i fra ovenstående tekst. Gud blev "retfærdiggjort", "fik Ret", når almindelige mennesker og endda de notoriske toldere bleve døbt med Johannes' dåb til omvendelse og syndernes forladelse; disse mennesker regnede, hvad Gud sagde, for "retfærdigt" og handlede i overensstemmelse dermed, uanset hvad disse mennesker måtte have været i sig selv.

Men Guds råd blev "foragtet", når Farisæerne og De Lovkyndige afviste omvendelses-dåben. Det græske atheteō antyder endda noget mere alvorligt, idet det også har betydningen "tilsidesætte, frustrere, gøre til intet". Farisæernes attitude var ikke blot foragt, men en direkte modarbejdelse: de gjorde "Guds råd" til intet og frustrerede det.

Man kunne måske synes, at Farisæernes og deres meningsfællers attitude ikke behøvede at være afgørende; Skriften fortæller os ikke desto mindre, at det var den. Johannes' kraftige anklager mod denne indflydelsesrige og meningsdannende del af nationen forudskyggede blot det onde, Farisæernes doktriner i længden ville udvirke blandt folket, ligesom også Herren lignede deres lære med surdej (Matth.16:6) i og med at surdejen ender med at gennemsyre hele dejen. I overensstemmelse hermed finder vi, at Guds efterfølgende tjenere, der prædikede Kongedømmet, mødte stadig stigende modstand, også selvom evangeliet om Kongedømmet blev prædikeret med større og større kraft og vidnesbyrd. Bemærkningerne om Israels attitude følges af lignelsen om børnene, der fløjtede og sang på torvene, men tilhørerne forblev ubevægede og hverken dansede eller jamrede, trods opfordringerne. Denne generation af Israel, der fik privilegiet at opleve Herrens komme, forpassede sin Besøgelses-tid. Til trods herfor fortsattes vidnesbyrdet om Kongedømmets nærhed, idet Gud i Sin langmodighed stadig holdt muligheden åben for Israels omvendelse, endog, som vi skal se, efter at nationen havde dræbt deres Messias - Guds Egen og Enbårne Søn. Lad os derfor prise Hans Navn, Som i nåde og kærlighed har givet os Sin skabning mulighed for "at komme nær" gennem troen på Vor Herre Kristus Jesus.

Højdepunktet for Johannes' tjeneste blev nået, da han døbte Herren, hvorefter han fængsledes.

Vi får et indblik i, hvilke tanker Johannes gjorde sig i fængslet, idet Johannes - da han i fængslet hørte om Kristi gerninger - sendte bud til Ham:

"Er Du Den, Som kommer, eller skulle vi vente en anden?" (Matth. 11:3).

Nu havde Johannes imidlertid modtaget et ganske definitivt tegn, hvorved Herren var blevet udpeget for ham, for han havde erklæret:

"Jeg har set Ånden dale ned som en due fra Himmelen og Den blev over Ham. Og jeg kendte Ham ikke, men Den, Som sendte mig for at døbe med vand, Han sagde til mig: "Den, Som du ser Ånden dale ned over og blive over, Han er det, Som døber med den Hellig-Ånd". Og jeg har set og har vidnet, at denne er Guds Søn" (Johs.1:32-34).

(Jævnfør også 3:25-36, samt 1:35: "Og han så på Jesus.....siger: Se Det Guds Lam"; jvf. 1:29-31 og ligeledes Matth.3:16-17: "Han så.....etc." og Røsten fra Himmelen).

Hvorfor skulle da Johannes, i lyset af disse definitive og umiskendelige vidnesbyrd, han havde oplevet, udtrykke en sådan tvivl, som han gjorde?. Dette er kun forståeligt, hvis vi sætter os i Johannes' situation: han kendte profetierne omkring Herrens og sin egen fødsel og han vidste, at Herren - forud for Hvem han selv var blevet sendt - skulle blive givet "Davids, Hans faders trone" (Luk.1:32); Johannes vidste, at Israel skulle blive friede fra deres fjenders hånd (Luk.1:14), at Israels Trøst forventedes (2:25) ligesom også Jerusalems Forløsning (2:38), og Johannes havde selv prædikeret, at "Kongedømmet er nær" (Matth. 3:2). Men hvor var velsignelsen, freden, trøsten og den genoprettelse, der skulle være Israels, når Messias kom? Hvor var alle de ting, som også Skrifterne forbandt med Herrens komme? Hvis Herren var Den, Der skulle komme, hvor var de medfølgende velsignelser, Han skulle bringe?

Herrens svar til Johannes' disciple var:

"Går hen og forkynnder Johannes de ting, som I have set og hørt" (Luk.7:22, Matth.11:4-6).

D.v.s. de mirakler, som de havde set Herren gøre i deres nærvær. Disse mirakler ville have mindet Johannes om sådanne passager fra Skrifterne som f.eks. Es.29:18, 35:4-6, 42:7, 61:1, der vidner om, at bl.a. helbredelsesmirakler ville være knyttet til Herrens komme. Johannes blev således styrket og bekræftet i sin tro - han havde ikke taget fejl! - men han fik ingen forklaring på de forhold, der havde foranlediget hans tvivl.

Problemet, der foranledigede Johannes' spørgsmål, vil også være vores, hvis vi ikke omhyggeligt noterer os, hvad Herren siger. Herren Selv udtalte Sig ved to lejligheder - en gang offentligt, en gang privat - vedrørende betydningen af Johannes' tjeneste. Herren gør det klart, at Guds handlen med Israel dengang var *betinget* og skrev et stort "HVIS" hen over tiden omkring forkyndelsen af Kongedømmet: Israels respons til denne forkyndelse var den tap, hvorom de dages begivenheder drejede sig.

Herren bekræfter først, at Johannes *var* den, om hvem det var skrevet: "Se, Jeg sender Min engel for Dit ansigt, han skal berede Din vej" (Mal.3:1), hvorefter Kristus siger:

"Men fra Johannes Døberens dage indtil nu påtvinger Himmelens kongedømme sig med magt og magtfulde river det til sig. Thi alle profeterne og loven have profeteret indtil Johannes. DERSOM I ville tage imod det: han er Elias, som skal komme" (Matth.11:12-14).

Formålet bagved Johannes' komme var, at HVIS Israel modtog hans vidnesbyrd (med deraf nødvendigvis følgende *omvendelse* og *anger*), DA var Johannes ingen anden end Elias. Verbet "ville" (*thelō*) udtrykker alt efter omstændighederne bevidst vilje eller valg-frihed: "Hvis I ville modtage det", eller "Hvis I er villige til at modtage det". Det var op til Israel at afgøre; men Israel viste sig uvillig, hvorfor Johannes ikke regnedes for Elias og begivenhederne, der skulle efterfølge Elias' komme blev da tilbageholdt og udskudt. *Vi ved idag*-udfra hvad der efterfølgende er åbenbaret i Skriften - at Israels afvisning var forud-vidst af Gud og Hans rådsbeslutninger og formål fastsattes i overenstemmelse hermed; men dette fratager på ingen måde ansvaret fra Israel for at have afvist Guds daværende åbenbarede hensigt.

Herrens anden udtalelse om Johannes var til Peter, Jakob og Johannes efter Forklarelsen, hvor "Moses og Elias viste sig for dem og samtalede med Ham". Dette foranledigede disciplene til at spørge Herren vedrørende Elias' komme forud for Kongedømmets oprettelse:

"Hvad er da det, de skriftkloge sige, at Elias bør først komme? Og Han svarede og sagde: "Vel kommer Elias og skal genoprette alting. Men Jeg siger til eder, at Elias er allerede kommen og de ERKENDTE ham ikke, men gjorde med ham, hvad de ville (*thelō*); således skal også MenneskeSønnen lide ondt af dem". Da forstode disciplene, at Han havde talt til dem om Johannes Døberen" (Matth.17:10-13).

Herren bekræftede således, at Elias skal komme først, og deri havde de skriftkloge ret, hvilket ikke kan undre, da profeterne tydeligt havde erklæret, at Elias skulle komme før Herrens Dag (Mal.4:5-6). Men derudover omtalte Herren noget, som de lovkyndige og skriftkloge sammen med resten af Israel ikke vidste, men som Herren åbenbarede for Sine egne: "Men Jeg siger til eder" - i modsætning til de skriftkloge - "at Elias er allerede kommen". DA forstod disciplene, at Han talte om Johannes Døberen. Israel var uvillig til at modtage budskabet; og således overgaves budbringeren til deres vilje. Ligeledes, af samme årsag: nemlig Israels vantro, afvisning og uvilje til at modtage evangeliet om Kongedømmet og modtage deres Konge, skulle også MenneskeSønnen lide ondt af dem.

Betingelsen knyttet til Elias' komme er således klart udtrykt, men hvorledes Johannes kunne have været Elias - hvis Israel havde omvendt sig - er ikke oplyst. Det bekommer os at holde skarpt adskilt, hvilke ting Skriften forklarer, og hvilke Den ikke forklarer. Alt, hvad der er nødvendigt til vor oplysning og tro er forklaret, men adskilligt er også blot tilsagt os at modtage uden det er essentielt for os at vide hvordan og hvorfor; sandsynligvis ville en "forklaring" oftest simpelthen ligge uden for vor begrænsede og tidsbetingede fatteevne. Det er i sig selv vanskeligt at forstå, at Elias var "et menneske, lige vilkår undergivet med os" (Jak.5:17) men alligevel overnaturligt fyldt med Guds kraft. Johannes var ligeledes menneske, men fyldt af "den HelligÅnd alt fra moders liv" og gik foran Herren i "Elias' ånd og kraft" (Luk.1:15-17).

Der er endeligt et andet aspekt af Johannes' tjeneste, som vi bør omtale, nemlig det aspekt, som Johannes-evangeliet beskæftiger sig med. Dette evangelium omtaler ham ikke som "Døberen", beretter ikke at han "proklamerede" (som en herold: *kerussō*) eller prædikede (*euaggelizō*) og omtaler ikke, at han kom for at "vende" Israel om til Herren eller bød Israel at angre og omvende sig. Der er intet om Kongedømmet; tydeligvis har Johannes-evangeliet et helt andet aspekt og sigte, også i forbindelse med omtalen af Johannes Døberens tjeneste, idet selve essensen af hans tjeneste som omtalt i de andre evangelier, overhovedet ikke behøver at blive nævnt.

Formålet med Johannes-evangeliet, i lyset af hvilket formål Johannes' tjeneste selvfølgelig skal ses, er klart udtrykt:

"Men dette er skrevet, for at I skulle tro, at Jesus er Kristus, Guds Søn, og for at I, når I tro, skulle have livet i Hans Navn" (Johs.20:31).

Det aspekt, Johannes-evangeliet præsenterer vedrørende Johannes' tjeneste, er således *vidnesbyrdet* om, at "Jesus er Kristus, Guds Søn", for at vi i troen på Ham, "skulle have livet i Hans Navn". Johannes siger derfor: "Se Det Guds Lam, Som bærer verdens synd" (1:29). Dette var Johannes' vidnesbyrd "for at alle skulle tro ved Ham", idet han "skulle vidne om Lyset" (1:7, 1:8). Dette er et vidnesbyrd til *verden*, også til os idag og i vor tid, og ikke forbunden - som Johannes' vidnesbyrd som Døberen - med Guds særlige betingede handlen med Israel på den daværende tid.

Næsten den eneste forklaring, vi møder i Johannes-evangeliet angående Johannes' tjeneste overfor Israel dengang, er den korte, men umådelig vigtige udtalelse:

"Og jeg kendte Ham ikke, men for at Han skulle åbenbares for ISRAEL, derfor er jeg kommet og døber med vand" (1:31).

Dette er, bemærker vi *passim*, den skriftmæssige forklaring på formålet med Johannes Døberens vand-dåb, idet denne dåb var til omvendelse og forberedelse for Herrens komme.

Johannes-evangeliet er sandsynligvis det Skrift, der er skrevet sidst; under alle omstændigheder er det skrevet efter det tidspunkt, hvor proklamationen om Kongedømmet til Israel var af umiddelbar betydning og hvor Israels endelige afvisning af Herren har fundet sted (hvilket vi senere ser nøje på), for om Herren siges det, at "Han kom til Sit eget, og Hans egne toge ikke imod Ham" (1:11). Således berettes her om Johannes' tjeneste, ikke i lyset af dens betydning for Israel, men dens betydning for verden.

"Jeg har set det og har vidnet, at Denne er Guds Søn" (1:34), sagde Johannes, efter at have set det tegn, der overfor ham udpegede Den, Hvis vej han var kommen at forberede. Verbet "vidnet" (*martureō*) forekommer 33 gange i Johannes-evangeliet, men kun 1 gang i Matthæus-evangeliet, slet ikke hos Markus og hos Lukas 2 gange; substantivet "vidne" (*marturia*) forekommer 14 gange hos Johannes mod ingen gange hos Matthæus, Markus 3 og Lukas 1 gang. Vidne og vidnesbyrd er derfor en speciel fremtrædende del af Johannes-evangeliet og drejer sig om Guds Søns person og gerning. Johannes Døberen var en af dem, som gav sit vidnesbyrd og dette var formålet med hans komme - set fra det synspunkt, som det er Johannes-evangeliets opgave at præsentere.

"Johannes.....kom til et vidnesbyrd, for at han skulle vidne om Lyset..... han var ikke Lyset, men han skulle vidne om Lyset" (1:6-8).

Johannes' ord indledes med sådanne udtryk som "Johannes vidner om Ham"(1:15), og "dette er Johannes' vidnesbyrd"(1:19); Johannes' disciple omtaler overfor ham Herren som "Han, Hvem du gav vidnesbyrd"(3:26), ligesom Herrens egne ord vedrørende Johannes bekræfter, at "Johannes.....han har vidnet for Sandheden"(5:33).

Som vidne for Guds Søn taler Johannes ikke om sig selv og evangeliet beretter ikke meget om ham personligt: Herren Jesus Kristus Selv fylder billedet. Han var "Ordet"(1:1), Johannes kun "en røst"(1:23); Herren var "Lyset"(1:9), Johannes var "en lampe"(5:35). Johannes' vidnesbyrd fremhæver stadig Herren fremfor ham selv: "Efter mig kommer en Mand, Som er kommen foran mig; thi Han var før mig"(1:30); "Han bør vokse, men jeg forringes"(3:30, jvf.31). I dette vidnesbyrd om Herren kan også vi deltage, at vi må søge stadig at fremhæve Kristus og mindre os selv, så Herren har for-rang i alle ting.

Der er adskillige ting, der tydeligt viser forskellen mellem Johannes' vidnesbyrd om Herren som Guds Søn, som berettet i Johannes-evangeliet, og så hans specielle tjeneste overfor Israel, som berettet i de andre evangelier. Eksempelvis, da han spurgtes: "Er du Elias?", svarede han "det er jeg ikke", men sagde derimod klart: "Jeg er en røst af en, som råber i ørkenen: Jævn Herrens vej, som profeten Esajas har sagt"(1:21-23). Sammenholder vi dette med Herrens ord: "DERSOM I ville tage imod det: han er Elias, som skal komme"(Matth.11:14), kan vi - om vi tror Gud mener, hvad Han siger - lære noget ved "at prøve de ting, der er forskellige"(Fil.1:10). Johannes var *definitivt* "sendebudet", "røsten", der råbte i ørkenen og som skulle jævne og forberede Herrens vej (Es.40:3, Mal.3:1). Men han var også mere end det: han var *potentielt* Elias, der skulle komme før Herrens store og frygtelige Dag (Mal.4:5). Da Israel som nation ikke tog imod kaldet til omvendelse og ikke på daværende tidspunkt (nemlig i begyndelsen af Johannes' tjeneste) havde taget imod dette kald, så svarede Johannes ganske sandfærdigt på spørgsmålet om, hvorvidt han var Elias: "Det er jeg ikke", idet vi -udfra Herrens ord - kan tilføje "endnu, men jeg kan måske komme til at blive regnet for at være Elias". Skriften er, som altid, fuldstændig præcis i sin udtryksform: Johannes skulle "gå foran Ham i Elias' ånd og kraft", hvorfor vi også i dette udtryk kan ane betingelserne for skridtet videre: at Johannes også *var* eller regnedes for Elias, idet fortsættelsen angiver to formål, der skulle opfyldes derved: "gå foran Ham i Elias' ånd og kraft

- (1)for at vende fædres hjerter til børn og genstridige til retfærdiges sind,
- (2)for at berede Herren et velskikket folk".

Johannes-evangeliet er da tydeligvis skrevet i lyset af, at "Hans egne toge ikke imod Ham", hvorfor det er klart nu, at Johannes ikke var Elias. Derfor fremhæves istedet, at Johannes' vidnesbyrd var forbunden med "at nåden og sandheden er kommen ved Jesus Kristus"(1:17).

"Nåde" benyttes aldrig i forbindelse med Johannes' budskab eller evangelium i de andre evangelier; selve ordet "nåde" (*charis*) forekommer endda overhovedet ikke i Matthæus eller Markus, idet disse beskæftiger sig med et andet evangelium end nådens. Johannes-evangeliet derimod er skrevet ud fra aspektet vedrørende vores nuværende behov, nu da Guds betingede handlen med Israel er foreløbigt afgjort og udsendt, og nådens evangelium (glade budskab) er det givet os at modtage og forkynde.

De forskellige aspekter af Johannes' vidnesbyrd fremsat i Johannes-evangeliet og - på den anden side - de andre evangelier og i Acta, skelner således tydeligt mellem Johannes' tjeneste overfor alle mennesker, og hans tjeneste overfor Israel på hans egen tid. I Johannes' altomfattende vidnesbyrd til verden ses Herren som Den, Som døde for at borttage og bære verdens synd og Som giver evigt liv til alle, der tror på Hans Navn og gerning. Men i Johannes' begrænsede tjeneste til Israel er Herren fremstillet som kommende til specielt denne nation, som deres lovede Messias, Kongen af Davids slægt; og fordi Israel oplevede deres besøgs-tid, var Himmelenes kongedømme nær og Israels trøst og Jerusalems udfrielse og frelse var dengang en potentiel mulighed.

En sådan forskellighed er også at observere i tilfældet vedrørende nogle af de efterfølgende tjenester: alle Guds tjenere vidner om Herren Jesus Kristus og bygger på det samme fundament. Men nogle af disse tjenere havde, som Johannes, en speciel tjeneste overfor dem, de særligt henvendte sig til. Ved at holde os disse forskelle for øje vil vi meget forøge vores forståelse og erkendelse af Guds forskellige formål, som åbenbaret gennem Hans tjenere, og vi undgår samtidig at sammenføje - til vor egen forvirring - hvad Gud holder adskilt.